

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer drs. P.E. Heerma
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 6 mei 2026

betreft Brief Commissiemededeling - Unie van gelijkheid: strategie tegen racisme 2026-2030

ons kenmerk 180831

Geachte heer Heerma,

De leden van de vaste commissies voor Binnenlandse Zaken hebben met belangstelling kennisgenomen van de Commissiemededeling: een Unie van gelijkheid: strategie tegen racisme 2026-2030 (hierna: strategie) die op 20 januari 2026 is gepubliceerd en het hierbij horende BNC-fiche van 6 maart 2026.¹ De leden van de fracties van de **D66**, **PVV** en **Volt** hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen. De leden van de fractie van **JA21** sluiten zich aan bij de vragen van de leden van de fractie van de PVV.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

Deze leden onderschrijven dat discriminatie raakt aan het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel en daarmee aan de kernwaarden van de rechtsstaat. Zij constateren dat de aanpak van racisme en discriminatie bestaat uit een breed palet aan beleidsprogramma's, actieplannen en coördinerende structuren, die worden uitgevoerd op verschillende beleidsterreinen en onder verantwoordelijkheid van meerdere departementen. In dat verband hebben deze leden enkele vragen over de wijze waarop deze aanpak duurzaam wordt geborgd en in de uitvoering voldoende samenhang kent. Het gaat er daarbij uiteindelijk om dat de aanpak echte verandering brengt ten aanzien van dit complexe vraagstuk.

Deze leden vragen hoe u waarborgt dat de aanpak van racisme en discriminatie ook leidt tot duidelijke normen en verantwoordelijkheden voor overheden en uitvoeringsorganisaties zelf. Op basis van welke signalen of evaluaties concludeert u dat bestaande wettelijke kaders en handhavinginstrumenten voldoende zijn, dan wel tekortschieten? Hoe wordt in dat geval voorzien in bijstelling of versterking?

---

¹ COM(2026)12 - Commissiemededeling: een Unie van gelijkheid: strategie tegen racisme 2026-2030; BNC-fiche bij COM(2026)12 - Commissiemededeling: een Unie van gelijkheid: strategie tegen racisme 2026-2030.

datum 6 mei 2026

ons kenmerk 180831

blad 2

Voorts vragen deze leden wie binnen het kabinet verantwoordelijk is voor de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen waarop racisme en discriminatie worden bestreden, waaronder arbeid, onderwijs, huisvesting, zorg, sport en het digitale domein. Hoe wordt gestuurd op consistentie en afstemming tussen deze beleidsterreinen en op welke wijze wordt hierover verantwoording afgelegd?

Daarnaast achten deze leden het van belang dat het stelsel voor de aanpak van discriminatie voor burgers overzichtelijk en toegankelijk is. Hoe wordt voorkomen dat personen die discriminatie ervaren geconfronteerd worden met versnippering in meldpunten, procedures en verantwoordelijkheden? Op welke wijze wordt bij de verdere ontwikkeling van de aanpak rekening gehouden met het doenvermogen van burgers en met het vertrouwen dat zij in de overheid moeten kunnen stellen?

Ten slotte vragen deze leden aandacht voor institutionele en digitale vormen van discriminatie. Deze leden vragen of u van oordeel bent dat de huidige instrumenten en toezichtarrangementen toereikend zijn om dergelijke vormen van discriminatie tijdig te signaleren en effectief aan te pakken, ook wanneer deze zich binnen overheidsorganisaties voordoen. Hoe wordt geborgd dat signalen hierover leiden tot concrete correcties en structurele verbeteringen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Deze leden lezen in de strategie dat deze gebaseerd is op de doelstelling om racisme in al zijn vormen te bestrijden en dat de Europese Unie (EU) streeft naar een intersectionele beleidsaanpak om de complexiteit aan te pakken van de ongelijkheden en elkaar overlappende vormen van discriminatie en dat de strategie nauw aansluit bij de huidige en toekomstige EU-gelijkheidsstrategieën. Deze leden constateren dit gaat om een beleid dat nastreeft dat iedereen gelijk is en een beleid dat nastreeft dat er geen onderscheid gemaakt wordt. Vervolgens moeten de lidstaten daar ook weer beleid op schrijven en aantoonbaar maken dat er iets mee gedaan wordt. Deze leden vragen zich af wat het onderscheidende vermogen is van deze twee individuele strategieën ten opzichte van elkaar en waarom dit niet geconvergeerd wordt tot één strategie. Bent u het met deze leden eens dat convergentie van deze strategieën de administratieve last voor het aantonen van het compliant zijn drastisch kunnen verminderen en daarmee de efficiëntie alsook de effectiviteit van zo'n gelijkheidsstrategie kan bevorderen. Bent u bereid om dit met de Europese Commissie (hierna: de Commissie) op te nemen?

Daarnaast lezen deze leden in hoofdstuk één van deze strategie dat het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Commissie een studie zal uitvoeren naar de rol van sociale media bij de vorming van de houding van jongeren ten aanzien van etnische diversiteit, maar ook dat zij een prognoseoefening zal starten om inzicht te krijgen in mogelijke toekomstige trends en de ontwikkeling van doeltreffende tegenmaatregelen. Deze leden vragen hoe zich dit verhoudt tot de reeds geëffectueerde Digital Services Act (DSA) met de daaruit voortvloeiende maatregelen en hoe ingrijpend de tegenmaatregelen volgens u mogen zijn.

Daarnaast lezen deze leden in hoofdstuk twee van de strategie: *"De Commissie zal de digitaaldienstenverordening blijven monitoren en handhaven en, samen met de digitaaldienstenraad*

datum 6 mei 2026

ons kenmerk 180831

blad 3

en relevante belanghebbenden, de uitvoering van de vrijwillige gedragscode voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen op internet+ op regelmatige basis monitoren en ondersteunen.”²

Deze leden vragen of u de zorg deelt dat er een mogelijkheid bestaat dat deze tegenmaatregelen, zoals geautomatiseerde handhaving op online platforms, door onduidelijke definities kunnen doorslaan tot censuur? Tevens wensen zij een toelichting op het begrip ‘ondersteunen’, omdat het spreken van ‘tegenmaatregelen’ geen vrijblijvendheid suggereert, zeker gezien deze leden lezen dat de Commissie een wetgevingsinitiatief overweegt om de definities van haatmisdrijven op het internet te harmoniseren. Hoe komt dit er in de praktijk uit te zien? Maakt u zich, net als deze leden, zorgen dat dit kan leiden tot een drastische inperking van het recht op het vrije woord zoals bedoeld in Artikel 10 van de Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) en Artikel 19 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM)?

Voorts lezen deze leden in hoofdstuk twee van de strategie dat de Commissie na wil gaan hoe de nationale sanctieregelingen kunnen worden versterkt. Deze leden vernemen graag in hoeverre u de Commissie toestaat om sturing te geven aan nationale wet- en regelgeving? In hoeverre is Nederland nog autonoom in dit geval?

Tot slot willen deze leden graag van u weten hoe wordt voorkomen dat subjectief ervaren of onjuist vastgestelde discriminatie leidt tot nieuwe discriminatie, overreactie of oneerlijke sancties of, in andere woorden, dat compenserend of corrigerend beleid zélf omslaat in ongelijke behandeling van anderen. Hoe wordt omgegaan met ‘valse positieven’, doorschietend voorkeursbeleid, belangen van niet-doelgroepen, conflict met neutraliteit en spanning met op-verdienste-gebaseerde-selectie? Hoe verhoudt zich dit bijvoorbeeld tot de omgekeerde discriminatie die deze leden zien op de woningmarkt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van Volt

Deze leden onderschrijven het belang van een effectieve bestrijding van racisme en discriminatie, mede gelet op de fundamentele waarden van de Europese Unie en de centrale plaats die het gelijkheidsbeginsel inneemt in de Nederlandse rechtsorde. Discriminatie en racisme zijn een hardnekkig probleem in Europa en Nederland en daarom vinden de leden van de fractie van Volt het des te belangrijker dat de Nederlandse regering hiervoor effectief beleid en wetgeving maakt.

In het BNC-fiche lezen deze leden: “*De aanpak krijgt onder meer gestalte door het opstellen van een Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme onder coördinatie van de [Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (JNCDR)].*”³ Het laatste Nationale Programma tegen Discriminatie en Racisme dateert uit 2023. In 2025 is door kabinet-Schoof besloten dat er geen Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme komt en dat de NCDR een dergelijk programma ook niet meer coördineert.⁴ Hoe verhoudt dat zich tot wat in het BNC-fiche is opgenomen over de coördinatie van de NCDR? Wat is nu precies de rol en taak die de NCDR heeft?

---

² COM(2026)12, p. 10.

³ BNC-fiche bij COM(2026)12, p. 3.

⁴ Kamerstukken II 2024/25, nr. 454.

datum 6 mei 2026

ons kenmerk 180831

blad 4

Is er een nieuw Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme in de maak? Indien deze al gereed is, kan deze Kamer die dan ontvangen?

Deze leden lezen daarnaast in het BNC-fiche: *"Op alle terreinen die de EU-antiracismestrategie 2026-2030 beslaat, vindt reeds beleidsinzet plaats op het gebied van preventie, signalering, monitoring en sanctionering ten aanzien van verschillende discriminatiegronden."* In de strategie staat: *"Deze strategie is gebaseerd op de doelstelling om racisme in al zijn vormen te bestrijden, met inbegrip van racisme tegen zwarte mensen, zigeunerhaat, antisemitisme, racisme tegen Aziatische mensen en moslimhaat. In de strategie wordt racisme in het algemeen aangepakt, met specifieke maatregelen ter bestrijding van discriminatie."* Kunt u aangeven wat u precies doet op het terrein van anti-zwart racisme, antiziganisme, antisemitisme, anti-Aziatisch racisme en moslimdiscriminatie én kunt u aangeven hoeveel middelen beschikbaar zijn voor het aanpakken van elk van deze vormen van racisme en discriminatie? Deze leden lezen graag een toelichting per genoemde vorm.

De commissie voor Binnenlandse Zaken ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

I.M. Lagas MDR
Voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken